

Photo credit: fergananews.com

از تاسیس یابی ولایت مختار کوهستان بدخشان ۹۵ سال سپری شد

نوشته: شاه نوروز افضل شاه یف، خاروغ

برگرداننده: سرور شاه ارکان

۲ جنوری ۲۰۲۰

این واقعه ۲ جنوری سال ۱۹۲۵ رخ داده بود. تا این صحنه مهم تاریخ نوین بدخشان

واقعیات زیادی نظامی و سیاسی بعمل آمده بودند و اگر بطور کوتاه حکایت نمایم، بعد از انقلاب اکتوبر سال ۱۹۱۷ پامیر چون حدود معموری به حیات ولایت فرغانه امپراتور روسیه شامل بود.

Photo credit: asiaplustj.info

خبر انقلاب اکتوبر سال ۱۹۱۷ روسیه باشد، به پامیر فقط بهار ۱۹۱۸ رسید. سردار تولی سرحدی روسیه در خاروغ تماقیف با بیشتر هیئت افسران و سربازان مال و اموال تولی را با خود گرفته، از طریق سرحد افغانستان به هندوستان می گذرند.

همان سال با اشتراک جوانان خاروغ و سرحد بانان انقلاب روسیه در تولی سرحدی خاروغ کمیته انقلابی تاسیس داده می شود. ولی قسمتی از رهبریت تولی سرحدی خاروغ همانا از روی دستور های پادشاهی روسیه عمل می کرد. عمل داران بخارا را باشند با استفاده از این موقع ظلم و غارت مردم را دو چند نمودند.

به این سبب گروه جوانان خاروغ در تابستان سال ۱۹۲۰ مسلح گشته، تولی سرحدی خاروغ را اشغال می کردند. اعمال داران بخارا از این جا بیرون می کنند و کمیته نو انقلابی را تاسیس می دهند. به وظیفه سردار تولی افسری روس والا وقار را، که در اسارت سربازان افغان بود، آزاد نموده، تعیین می کردند.

به مقصد مستحکم نمودن حاکمیت نو در پامیر برای آوردن کمیته نظامی و کمیته اجرائیه مرکزی (ک.ا.م.) ترکستان، که بعد از سرنگون کردن امارت بخارا تاسیس داده شد، نمایندگان خود را می فرستند.

تیر ماه سال ۱۹۲۱ با سپارش ک.ا.م. ترکستان به پامیر سه گانه نظامی-سیاسی را روان می کنند. سه گانه مذکور در حیات تریچن دیاکوف، حقول حسین بایف و شیرین شاه شاه تیمور اولین ساختار حاکمیت محلی- کمیته انقلابی ریحان پامیر را تاسیس می کنند.

در ماه می سال ۱۹۲۲، بر اساس دستور ک.ا.م. ترکستان در پامیر انتخابات شورا های محلی گذرانیده می شوند. از نتیجه انتخابات انجمن یکم شورا های پامیر برگزار می گردد. رئیس ریحان پامیر شیرین شاه شاه تیمور انتخاب می شود. ([صفحه فیسبوک](#))

در این میان، خصوصیت های خاص جغرافیایی و مدنی و فرهنگی پامیر را به انابت گرفته، شیرین شاه شاه تیمور به مقصد سرعت بخشیدن اقتصادی و مدنی آن به منشی ک.ا.م. ترکستان عائد در پامیر تاسیس دادن حدود علحیده ماموری پیشنهاد منظور می نماید.

ریاست ک.ا.م. ترکستان این پیشنهاد را معقول دانسته و در ۱۵ اگست ۱۹۲۳ ریحان پامیر را به ولایت پامیر تبدیل می دهند. آن همچون واحد علحیده ماموری در اطاعت بی واسطه حکومت جمهوری ترکستان شامل می شود.

در اساس پیشنهاد شیرین شاه شاه تیمور رئیس ک.ا.م. ترکستان مسئله" وضعیت در پامیر"- را محاکمه نموده، در نزد کمیته انقلابی پامیر منشی، شعبه ماموری، عمومی معارف خلق، مالیه، زمین و آب، اداره سیاسی دولتی (ГПУ) تشکیل داده، ۱۰۰ واحد کاری جدا می نماید.

سال ۱۹۲۴ کمیساری مرکزی ک.ا.م. اتحاد شوروی عائد به مقرر نمودن حدود تاجیکستان، هنگام محاکمه مسئله پامیر، درخواست قطعی شیرین شاه شاه تیمور عائد به تاسیس ولایت مختار پامیر را به انابت گرفته، "در باره به ولایت مختار بدخشان کوهی تبدیل تبدیل دادن ولایت ماموری پامیر" از ۲ جنوری سال ۱۹۲۵ قرار به تصویب رسید.

در راه اجرای این قرار در محلات کنگره نمایندگان خلقی برگزار گردیده، با اشتراک وکیلان انتخاب شده ۱۲ نومبر سال ۱۹۲۵ در خاروغ کنگره یکم شورا های ولایت خود مختار بدخشان کوهی دعوت کرده می شود. کنگره در باره دیگر مسئله های حیاتی مهم اقتصادی، اجتماعی، و مدنی ولایت نو تاسیس مسئله تشکیلی را دیده برآمد. ۱۶ نومبر با قرار کنگره به جای کمیته انقلابیون کمیته اجرائیه شورای ولایت مختار بدخشان کوهی تاسیس داده شد.

پلینوم یکم کمیته اجرائیه صیف الله عبدالله یف را، که قبلا رئیس کمیته انقلابیون ولایت پامیر بود، رئیس کمیته اجرائیه ولایت مختار بدخشان کوهی انتخاب نمود. ([فیسبوک](#))

Гуруҳи ништроққунанидагони съезди Советҳои райони Шугнон (соли 1925).

САХИФАИ

БА ПЕШВОЗИ 100-СОЛАГИНИ РУЗИ ТАВАЛЛУДИ В. И. ЛЕНИН СЪЕЗДИ ЯҚҶМИ СОВЕТҲОИ БАДАХШОНИ КҶҶИ

Рӯзномаи «Кӯҳи Сиёҳ» дар 10-рӯзи 1925-ро ба хотираи 100-солагии таваллуди В. И. Ленин бахшида, мақолаи «В. И. Ленин ва ӯзбекистон»-ро нашр кардааст. Мақолаи мазкур ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ ба ҳақиқат раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ҳамчун инқилобгар ва ташкилдиҳандаи ӯзбекистон ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад.

Ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад.

Ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад.

Ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад.

Ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад.

Ба 1925-ро ба хотираи 100-солагии таваллуди В. И. Ленин бахшида, мақолаи «В. И. Ленин ва ӯзбекистон»-ро нашр кардааст.

Ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад. В. И. Ленин ба ҳамаи ӯзбекҳои Советӣ раҳбарӣ мекунад.

